

Az Internet finomítása 1997-ben

Az Internet-korszak hajnalán bevezetett technikák lassan a történelmi múltba süllyednek. A használok kedvenc keresőgépük (search engine) előnyeiket vagy legutóbbi nagy „fogásukat” ecsetelik.

1997 az adatbázisok évének tekinthető. Számátalan adatállomány, újság, adatbázis, könyvtári katalógus került a WWW-re. A Dialog és más kereskedelmi online szolgáltatók is megnyitották adatbázisaik web-változatát professzionális és végfelhasználók számára. A nyilvános és magánadatbázisok pedig a nyomukba lépnek: megfelelő jogosultság esetén, meghatározott felhasználói körnek biztosítanak hozzáférést.

Az Internet legjelentősebb keresőgépei tovább finomodtak, hiszen nem akarják elveszíteni elsőségüket. Természetesen új szereplők is megjelennek a porondon. Ilyen például az augusztusban indult és még fejlesztés alatt álló **Northern Light** keresőgép, amelynek tervezésében könyvtárosok is részt vettek. A Northern Light mind a web-lapok adatbázisát, mind saját teljes szöveges cikkeinek anyagát átfogja. Ez utóbbiakat 1–4 dolláros áron online szolgáltatják. Nemcsak ez a gyűjtemény teszi kiemelkedővé a Northern Lightot, hanem a keresőgépeknél általánosan nem ismert ún. *Custom Folders* rendszer is. Ezek a Weben kapott keresési eredmények osztályozását támogató „mappák”, amelyek kulcsszó, típus és forrás szerinti válogatást engednek meg. Nagymértékben könnyítik a releváns dokumentumok megtalálását.

Az **AltaVista** is új keresési lehetőségeket kínál. A nyelvi szűkítés lehetősége néhány tucat ismeretlenebb nyelvre terjed ki, és a mesterséges intelligenciát hívja segítségül a web-oldalak nyelvének felismeréséhez. A *LiveTopics* – a refine opció választásával – kísérleti stádiumból működő funkcióvá lépett elő, amelynek keretében az AltaVista keresőkifejezések felvételét vagy kizárását ajánlja fel. További újdonság az, hogy egy ikon segítségével egy adott találat egy új ablakban előhívható. Így az eredeti böngészhető eredménylista is nyitva marad. Az egyszerű és a szakértői keresés, illetve speciális megjelenítések állíthatók be eltérő URL-ek segítségével.

A **HotBot** is sokat változott 1997-ben. Itt is bevezették a téma szerinti elérést a keresőlap alján található, és hasznos forrásokhoz vezető kategóriák segítségével. Igen praktikus – bár nem mindig eredményes – a címekben szereplő szavak szerinti keresési lehetőség, amely legördíthető menüpontként vagy a title:term szintaxissal használható. Nagy lehetőségeket rejt az a négy gomb, amellyel szabályozható, hogy a dokumentumból

mely oldalakat keresse a HotBot. Az alapértelmezés az Any (Bármely) oldal, de szűkíthető a keresés az első lapra, az indexre, illetve meghatározott számú oldalra. Előfordulhat, hogy ez az opció megszűnik.

A **Lycos Pro** verziója jelentős előrelépést hozott ennél a keresőgépénél. Mind a Boole-féle logikai keresést, mind a kifejezések képzését megengedi, többé nem hajt végre automatikus csonkolást. Sajnos, adatbázisa nem olyan teljes, mint több más keresőrendszeré.

Az **Infoseek** egyik kedvező újdonsága, hogy egy elvégzett keresés eredményhalmazán ellenőrző keresés végezhető. Jobb lenne, ha a halmazok kombinálására lenne mód, de már ez is nagy lépés a megfelelő irányba. Kapcsolódó témákat is ajánl.

Az **Excite** hasonló másodlagos keresési lehetőségekkel van felszerelve. A kapcsolódó találatokon kívül most már más kifejezésekkel is kiegészíthető a keresés. A legnagyobb fejlemény az volt, hogy tartalmát tág témakörökbe rendezte.

A hálózati adatbázisok növelték az adatbázisok felbontását, oldalszámát, mert könnyebb a navigálás, ha több oldalra bomlik az információ. Az adatbázisok összességükben mégsem nőttek jelentősen, és a bennük elért találatok sem gyarapodtak az előző évhez képest. Ez arra inti a használot, hogy a keresőgépeket fenntartással kezelje, és ne bizzon a web-adatbázisok teljességében. Továbbra is két kliensprogram uralja a piacot: a *Netscape Navigator*, és a Windows95-höz kapcsolódó *Internet Explorer*, amelyek a hipertextolvasáson túl egyre több lehetőséget kínálnak a HTML-szerkesztéstől a levelezésig, naptárfunkciókig. Olyan kiterjedtek lettek ezek a programcsomagok, hogy letöltésük már egy óránál többet vesz igénybe.

1997-ben a legújabb fejlemény a „push”, amelynek segítségével közvetlenül küldhető információ a használonak. A számítógép bekapcsolása után megkezdődik az előfizetett csatornákon a személyre szabott, és a használot által meghatározott időközökben frissített információ áramlása. A gyártók propagálják ezt a lehetőséget, a használot szempontjából azonban kérdéses, mennyire jó vagy zavaró a (pl. tőzsdei) hírek folyamatos mozgása a képernyőn.

Mindent összevetve: 1997 technikai és tartalmi szempontból egyaránt a finomítások éve volt az Interneten.

/NOTESS, G. R.: *Refining the Internet in '97.* = *Database*, 20. köt. 6. sz. 1997. p. 62–64./

(Orbán Éva)